

Vuosikertomus 2023

Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikertomus 2023

Sisällysluettelo

Toiminnanjohtajalta	3
Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti	6
Jäsenet	6
Hallinto	7
Henkilöstö	7
Jäsenyydet, verkostot ja vaikuttamistyö vuonna 2023	8
Pidä Saaristo Siistinä ry:n talous vuonna 2023	9
Toiminta-alueet	10
Saaristomeri	11
Pohjanlahti	11
Itäinen Suomenlahti	12
Saimaa	12
Päijänne	15
Pirkanmaa	16
Ahvenanmaa	16
Muut alueet	18
Projektit	19
Eco-Ship	19
Re:Fish	19
NURSECOAST II	20
Rantaroskamonitorointi	20
PlastLIFE	20
Mahanpuruja muovista	21
Siisti Biitsi	22
Siisti Biitsi -kummikouluohjelma	23
Siisti Biitsi ja pohjoismainen yhteistyö	24
Roope-satamaohjelma	25
Viestintä	26
Varainhankinta	30
Yhteistyökumppanit	32

Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikertomus 2023

Toiminnanjohtajalta

Taas on aika kirjata ylös, mitä saimme aikaan vuonna 2023. Tunnen suurta ylpeyttä, kun katson listaa viime vuoden kymmenestä siisteimmistä teostamme.

1. Vähensimme vesistöjemme roska-, levä- ja kemikaalikuormitusta

Olemme pitäneet hyvää huolta 200 Roope-palvelupisteestämme merellä ja järvillä. Huoltoaluksemme miehistöineen ovat tuoneet valtavia määriä polttokelpoista jätettä, metallia ja lasia Roope-palvelupisteistä. He ovat kantaneet polttopuuta tulipaikoille, kunnostaneet laitureita sekä muita retkipaikkojen rakenteita ja huoltaneet kuivakäymälöitä, astianpesupaikkoja ja saunoja vesilläliikkujien käyttöön.

Keräsimme tänä vuonna yhteensä 155 kuutiota veneiden käymäläjätevesiä imutyhjennysasemista. Keräämämme käymälävesimäärä säästi Itämeren arviolta märkäpainoltaan 77 500 kg:lta rehevöittävää levää.

Saimme yhteensä 97 000 kg romua ja vaarallisia jätteitä pois saaristosta Pohjanlahden ja Saaristomeren erillisissä romunkeräyksissä paikallisten jätehuoltoyritysten kanssa. Tämä määrä sisälsi muun muassa yhdeksän romuautoa. Saaristomeren venekeräyksessä poimimme noin 40 käytöstä poistettua venettä pois ympäristöä pilaamasta. Lasikuituveneet toimitettiin Kuusakoski Oy:n toimipisteeseen, jossa niistä valmistetaan raaka-ainetta sementin valmistukseen.

2. Siistimme biitsejä laajemmin kuin koskaan

10 vuotta täyttäneen Siisti Biitsi -ohjelmamme juhluvuoden kampanjakasvo Katja Ståhl kutsui kaikki mukaan Suomen suurimpaan talkoojengiin. Kampanja aktivoi kansalaiset siivoamaan rantoja maantieteellisesti laajemmalla alueella kuin koskaan aiemmin. Siisti Biitsi -kartalta löytyy nyt toistasataa siivottua rantaa Ahvenanmaalta aina käsivarren Lapissa sijaitsevalle Enontekiölle asti. Juhlavuosi laajensi Siisti Biitsin yhteistyöverkostoa Järvi-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Vuoden aikana raportoitiin yli 100 000 roskaa.

3. Hurmasimme Ahvenanmaan

Vuoden 2023 alussa käynnistimme toimintamme Ahvenanmaalla. Meidät otettiin lämmöllä vastaan, ja saimme postittaa Roope-jäsentarroja jo ilahduttavan monelle ahvenanmaalaiselle. Pääsimme heti kehittämään myös alueen satamien toimintaa yhdessä satamayrittäjien kanssa. Roope-satama-lippu liehuikin jo kuuden paikallisen venesataman salossa. Aktivoimme ahvenanmaalaiset mukaan myös Siisti Biitsi -talkoisiin ja jalkautimme Siisti Biitsi -ohjelman kummikoulutoiminnan jo kuuteen paikalliseen kouluun ja harrastusryhmään.

4. Nostimme Roope-satamalipun yhdeksän uuden venesataman salkoon

Kaikenkokoisille suomalaisille venesatamille suunnattu ympäristöohjelmamme, Roope-satamaohjelma, on tavoittanut tänä vuonna yhdeksän uutta satamaa. Uudet satamat ovat Saimaalta, Päijänteeltä sekä Ahvenanmaalta, jossa aloitimme toimintamme vuoden alussa. Nyt ohjelmassa on mukana ennätyselliset 66 satamaa, joissa veneilijä voi luottaa ympäristö- ja turvallisuusasioiden olevan kunnossa ja jotka ovat aktiivisesti kiinnostuneita kehittämään toimintaansa ympäristö ja käyttäjät huomioiden. Teemme vuosittain Roope-satamiin konsultaatiokäyntejä.

Ajankohtaista tietoa veneilyn ja satamien ympäristöasioista tarjoamme myös keväisin järjestettävällä maksuttomalla webinaarilla sekä nelikantayhteistyökumppaneidemme (Suomen Purjehdus ja Veneily ry, Meripelastusseura sekä Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliitto ry) yhteisellä Vastuullisesti vesille -kampanjalla.

5. Tarjosimme maksuttoman veneilyn ympäristökoulutusmateriaalin nuorille

Kehitimme ympäristöystävällisen veneilyn koulutuskonseptin, Eco-Shipin, ja julkaisimme siitä maksuttoman koulutusmateriaalin Baltic Sailor Catalogin. Katalogi sisältää tietoa veneilystä, Itämerestä ja vesilläliikkujan ympäristöteoista sekä valmiita ohjeistuksia opetustyöpajoihin samoilla teemoilla. Koulutusmateriaali on alun perin kohdistettu nuorille, mutta se soveltuu myös aikuisten ohjaamiseen ja kouluttamiseen. Materiaalit ja koulutuskonsepti perustuvat muun muassa kesällä 2022 yhdessä Gdansk Sport Centerin ja Klaipeda Universityn kanssa järjestettyjen koulutuspurjehdusten kokemuksiin ja osallistujien palautteisiin.

6. Sitoutimme 17 uutta koulua mukaan Siisti Biitsi -kummikoulutoimintaan

Siisti Biitsi -kummikouluohjelmamme on lasten ja nuorten ympäristökasvatusta parhaimmillaan. Se aktivoi peruskouluja ja muita ryhmiä sitoutumaan oman lähiympäristönsä vaalimiseen niin teorian kuin käytännön kautta. Ikäryhmittäin suunnitellut materiaalimme opastavat kiinnostaviin keskusteluihin ja omien siivoustalkoiden järjestämiseen roskaantumisongelman ehkäisemiseksi. Tänä vuonna saimme mukaan 17 innokasta kummikoulua. Nyt ryhmiä löytyy yhteensä 53 ympäri Suomen. Tässä suurena apuna on ollut toimintamme laajeneminen Ahvenanmaalle sekä Järvi-Suomessa aloittanut alueen oma kummikoulukoordinaattori.

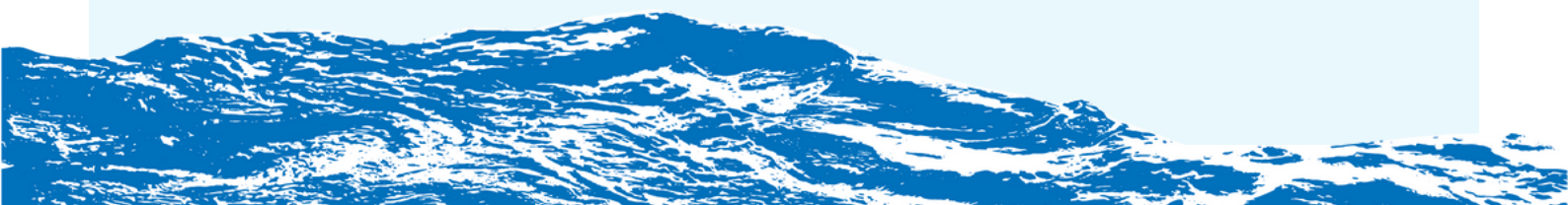
Ålandsbankenin Itämeriprojekti tukee Siisti Biitsi -kummikouluohjelmaa 90 000 euron rahoituksella. Summa jakaantuu kolmelle vuodelle.

7. Avarsimme tietoisuutta roskien reiteistä

Mahanpuruja muovista -kampanjamme merkitsi kaupunkien katukaivoja näyttävillä kalatarroilla jo viidennen kerran. Kampanjan tavoitteena on kiinnittää kansalaisten huomio katujen hulevesikaivoihin, jotta niiden kautta tapahtuva vesistöjen roskaantuminen vähenisi. Tänä vuonna tarroja on voinut bongata 15 kaupungista; Helsingistä, Vantaalta, Espoosta, Kauniaisista, Kemistä, Joensuusta, Lahdesta, Oulusta, Paraisilta, Porista, Raumalta, Riihimäeltä, Salosta, Tampereelta ja Turusta. Mahanpuruja muovista on osa laajaa, seitsemänvuotista PlastLIFE -hanketta, jonka tavoitteena on kestävä muovien kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä.

8. Toimme näkyväksi retkisatamaverkoston historiaa ja kulttuuria

Saimme valmiiksi yhdistyksen Järvi-Suomen yksikön vuonna 2022 käynnistämän AIKU Aineeton kulttuuriperintö -teemahankkeen valmiiksi. Hankkeessa taltioimme Pidä Saaristo Siistinä ry:n Savonlinnan toimistolla olleet paperivalokuvat ja lehtileikkeet digitaaliseen muotoon. Valokuvat kertovat muun muassa Saimaan ja Päijänteen retkisatamaverkoston rakentamisesta talkoilla 1980–2000-luvuilla. Hankkeella halutaan tuoda esiin arvokasta ja ainutlaatuista talkoorakentamisen kulttuuriperintöä sekä Järvi-Suomen retkisatamaverkoston historiaa. Valokuvista koottiin vuodelle 2024 digitaalinen galleria, jonne talkoolaisten on mahdollista kommentein lisätä muistojaan talkoista.

9. Olimme mukana tekemässä ympäristötiedettä

Olemme jo useiden vuosien ajan vastanneet Suomen kansallisesta rantaroskien monitoroinnista ja seuranta-aineiston keräämisestä. Rantaroskaseurannat ovat osa EU:n meristrategiadirektiivin velvoittamaa aluemerten tilan seuranta. Seurantarantojen 100 metriä pitkältä ja 10 metriä leveältä kaistaleelta lasketaan kaikki yli 2,5 cm kokoiset roskat kolme kertaa vuodessa. Vuonna 2023 seurattavia alueita oli yhteensä 14 kappaletta, sekä meren että järvien rannoilta. Pohjoisin ranta sijaitsee Kalajoella, eteläisin Utössä ja itäisin ranta Kotkan Lehmäsaarella. Lisäksi tänä vuonna roskienkeruuveneemme Roska-Roope valjastettiin merten mikroroskien seuranta-äytteiden keräämiseen yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Kansallisten toimien lisäksi olemme mukana Euroopan-laajuisessa työssä roskaantumista vastaan muun muassa Clean Europe Network -verkostossa. Se nimensä mukaisesti tavoittelee roskatonta Eurooppaa – kunnianhimoisesti vuoteen 2030 mennessä. Toiminnanjohtaja valittiin verkoston hallitukseen.

10. Käynnistimme uusia hankkeita vesistöjemme hyväksi

Tulokselliset konkreettiset toimet vaativat perustakseen hyvän tietopohjan itse ilmiöstä. Tänä vuonna asiantuntijoidemme työpöydälle onkin nostettu uusia hankkeita, joilla haluamme muun muassa ehkäistä vapaa-ajan kalastukseen liittyvää roskaantumista (Re:Fish) ja matkailun aiheuttamaa ravinnekuormitusta Itämeren rannikkoalueilla (NURSECOAST-II). Näistä tulemme kuulemaan lisää vuonna 2024.

Näistä kymmenestä saavutuksesta ja monista muista voit lukea lisää tästä vuosikertomuksesta.

Kiitos, että olet mukana tukemassa työtämme! Tukea voi antaa monella eri tavalla, rahallisesti, osallistumalla ja monin eri tavoin viestiä jakamalla. Työmme ei ole mahdollista yksin, vaan tarvitsemme mukaan kaikki vesistöjen ystävät.

Aija Kaski
toiminnanjohtaja

Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu ympäristöjärjestö, joka edistää konkreettisin teoin meri- ja järviluonnon hyvinvointia. Pidä Saaristo Siistinä ry:n tavoitteena on luoda edellytykset kestäväälle vesillä liikkumiselle ja luoda yksilölle mahdollisuudet toimia ympäristön kannalta oikein ja vastuullisesti. Pidä Saaristo Siistinä ry vaikuttaa positiivisesti vesistöjen tilaan myös monipuolisella tutkimus- ja ympäristökasvatustoiminnalla.

Toiminta-ajatus

Edistämme konkreettisin teoin meri- ja järviluonnon hyvinvointia, viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Mahdollistamme monipuolisilla Roope-palveluillamme kestäväen vesillä liikkumisen.

Teemme kansallista ja kansainvälistä tutkimus- ja ympäristökasvatustyötä ja kehitämme kaikille sopivia toimintamalleja vesistöjemme tilan parantamiseksi.

Visio

Haluamme, että jokainen voi nauttia ja virkistyä Suomen vesistöjen äärellä tulevaisuudessakin.

Olemme maamme johtava kestäväen vesistömatkailun asiantuntija, mahdollistaja ja kehittäjä.

Olemme arvostettuja merellä ja sisävesillä.

Toteutamme käytännön ympäristötekoja ja johdamme ympäristötyötä alueilla, joissa ihmisen vaikutus vesistöihin on nähtävissä.

Arvot

Ratkaisukeskeinen – Kun havaitsemme ongelman, etsimme siihen ratkaisun.

Edistyksellinen ja rohkea – Olemme kehityksen suunnannäyttäjä.

Ennaltaehkäisevä – Työmme kautta ehkäisemme ympäristöhaittojen syntymistä.

Vastuullinen – Huolehdimme jäsenistämme, toimintaympäristöstämme, työntekijöistämme, yhteistyökumppaneistamme ja tukijoistamme.

Jäsenet

Pidä Saaristo Siistinä ry on jäsenperusteinen yhdistys. Yhdistyksellä oli vuoden 2023 lopussa 12 800 jäsentä (vuoden 2022 lopussa 13 212). Yhdistyksen jäsenet saavat Roope-lehden sekä Roope-tarran tunnuksena jäsenyydestään. Jäsenillä on oikeus käyttää ääntään vuosikokouksessa. Otimme 1.1.2023 alkaen käyttöön uuden 15–25-vuotiaille tarkoitetun nuorisojäsenyyden. Nuorisojäsenmaksu on puolet jäsenmaksusta (25 euroa).

Hallinto

Pidä Saaristo Siistinä ry:n päätoimipiste sijaitsee Turussa. Turusta myös hallinnoidaan Saaristomeren sekä Pirkanmaan, Pohjanlahden ja Itäisen Suomenlahden toiminta-alueita. Järvi-Suomen aluetta, johon Saimaan ja Päijänteen toiminta-alueet kuuluvat, hallinnoidaan Savonlinnasta käsin.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2023 vuosikokous pidettiin 13.4. Mikkelissä. Vuosikokoukseen oli mahdollista osallistua myös etänä Teamsin kautta. Jäsenmaksu päätettiin pitää samana (50 euroa), ja hallituksen kokoonpano pysyi samana kuin vuonna 2022.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallitus vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Vuonna 2023 yhdistyksen hallitus piti 9 kokousta.

Yhdistyksen hallituksesta on vuorovuosina erovuorossa kolme tai viisi jäsentä (mikäli hallitus on täysilukuinen, eli siinä on kahdeksan jäsentä), hallituskauden ollessa kaksi vuotta kerrallaan. Vuonna 2023 erovuorossa oli kolme hallituksen jäsentä, jotka valittiin uudelleen kaudelle 2024–2026.

Hallituksen jäsenet toimikaudella 2023–24:

Bengt Westerholm (puheenjohtaja), Espoo
 Katja Rytönen (varapuheenjohtaja), Turku
 Veli-Pekka Manninen (varapuheenjohtaja), Mikkelä
 Lars Ingvall, Espoo
 Jan Jansson, Kuopio
 Jan-Erik Karlsson, Parainen
 Niklas Rosvall, Hanko
 Topiantti Äikäs, Lappeenranta

Tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG, vastuullisena tilintarkastajana Noora Satopää.

Henkilöstö

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2023 oli keskimäärin 21 henkilöä. Henkilöstömäärässä on suurta kausiluontoisuudesta johtuvaa vaihtelua, vaihdellen helmi-maaliskuun 16 henkilöstä heinäkuun 28 henkilöön. Lisäksi yhdistyksellä oli eri puolilla Suomea kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä sekä kolme yhteistyöseuraa Järvi-Suomessa.

Jäsenyydet, verkostot ja vaikuttamistyö 2023

Pitä Saaristo Siistinä ry:n edustajat ovat mukana monissa järjestöissä, toimikunnissa ja ryhmittymissä.

- PSS ry on jäsenenä Vastuullinen lahjoittaminen ry:ssä, jossa toiminnanjohtaja Aija Kaski oli vuonna 2023 puheenjohtajana
- Toiminnanjohtaja Aija Kaski kuuluu Pohjoismaiden Neuvoston kansalaisjärjestöverkostoon (Nordiska Rådets Civilsamhällsnätverk) sekä osallistuu pohjoismaisten roskaantumista vastaan työskentelevien järjestöjohtajien kokouksiin
- PSS ry liittyi jäseneksi European Boating Associationiin syksyllä 2023
- PSS ry on mukana nelikantayhteistyössä Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n, Suomen Meripelastusseuran ja Finnboat ry:n kanssa. PSS ry:n edustajat kuuluivat vuonna 2023 Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n Viestintä- ja markkinointitoimikuntaan, Venesatamakomiteaan sekä Ympäristökomiteaan.
- PSS ry on mukana Clean Europe Networkissa ja toiminnanjohtaja Aija Kaski valittiin sen hallitukseen 2023
- PSS ry on Jätehuoltoyhdistys ry:n jäsen
- PSS ry on Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestö
- PSS ry on mukana Helsingin kaupungin roskaantumisen hillinnän ohjausryhmässä
- PSS ry:n edustaja kuuluu Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) järjestöjaostoon
- PSS ry:n edustaja kuuluu HELCOMin Marine Litter Expert Network -ryhmään
- PSS ry:n edustaja on mukana Uudenmaan ELY-keskuksen Rannikkovesien kunnostusryhmässä
- PSS ry:n edustaja on mukana Varsinais-Suomen ympäristökasvatusverkostossa
- PSS ry:n edustaja on mukana Traficommin vetämässä Veneilyverkosto-ryhmittymässä
- PSS ry:n edustaja kuuluu Kaakkois-Suomen, Hämeen, Varsinais-Suomen sekä Uudenmaan alueen jätealan alueelliseen yhteistyöryhmään
- PSS ry:n edustaja kuuluu Närpiön saariston Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelman ohjausryhmään
- PSS ry kuuluu yhteispohjoismaiseen Nordic Coastal Cleanup -verkostoon
- PSS ry kuuluu maailmanlaajuiseen Ocean Conservancy -verkostoon
- PSS ry kuuluu maailmanlaajuiseen Let's Do It World -verkostoon
- PSS ry:n edustaja kuuluu Itä-Suomen alueellisen jätehuollon yhteistyöryhmään
- PSS ry:llä on asiantuntijajäsenyys Saimaan Virkistysalueyhdistys ry:ssä
- PSS ry:llä on edustaja KOORDI-yhteishankkeen ohjausryhmässä

Pidä Saaristo Siistinä ry:n talous vuonna 2023

Taloudellinen toimintaympäristö jatkui vuonna 2023 yhdistykselle haasteellisena. Tuotot kasvoivat edelliseltä vuodelta 5 %, mutta samalla kulut jatkoivat kasvuaan 6 % johtaen 185 404 euron alijäämään. Tulosta rasittivat alushankinnoista johtuvat isot poistot. Yhdistyksen talous on kuitenkin vakaalla pohjalla, ja pystymme jatkamaan toimintaa samassa laajuudessa kuin ennenkin. Verrattuna vuoteen 2022 henkilöstö-, toiminta- ja matkakulut kasvoivat, kun taas alus- ja markkinointikuluissa pystyttiin säästämään.

Jäsenmaksun korotuksen myötä jäsenmaksut tuottivat aiempaa enemmän ja ne ovat nykyään selkeästi tärkein tulonlähteenne, 574 700 euroa. Projektitoiminta on kasvanut hiljaisemman vaiheen jälkeen ja myös yritysten ja järjestöjen maksamat avustukset kasvoivat seitsemällä prosentilla nousten 414 015 euroon.

Yhdistyksen päätukijat olivat vuonna 2023 Alko, Beiersdorf/Nivea, Beweship, Climecon, DB Schenker, Helvar Merca, Kappahl, Kongsberg, LM Someco, Makia, Otavamedia, Partioaitta, Philip Morris, Rapala, Sarlin Group, Suomen Jalometallikierrätys, Taffel Orkla, Turku Energia, Viking Line ja Ålandsbanken sekä Roope-tuotemyynnistä vastaava Ocean Spirit. Ympäristöministeriön myöntämä toiminta-avustus kasvoi yhdellä prosentilla 435 000 euroon. Yksityishenkilöiden lahjoitukset sekä jäte- ja retkisatamahuollon tuotot pienenivät.

Lämmin kiitos kaikille tukijoillemme, ilman teitä emme pystyisi työtämme tekemään!

Toiminta-alueet

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminta-alueita ovat Saaristomeri, Pohjanlahti, Saimaa, Päijänne, Pirkanmaa ja Itäinen Suomenlahti. Vuoden 2023 alussa aloitimme toiminnan myös Ahvenanmaalla.

Huollamme ja ylläpidämme toiminta-alueillamme noin 200 Roope-palvelupistettä ympäri maan Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Roope-pisteissä tarjoamme vesilläliikkuville palveluja, jotka edistävät kestävästä vesistömatkailusta ja tarjoavat kaikille mahdollisuuden toimia ympäristön kannalta vastuullisesti. Roope-palveluihin kuuluu muun muassa jäteposteita, astianpesupaikkoja, kelluvia käymäläjätevesien imutyhjennysasemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja sekä saunoja. Kaikki Roope-palvelut löytyy mobiiliystävälliseltä Roope-kartalta: roopekartta.fi.

Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskattomuutta sekä vähentävät rehevöitymistä. Roope-palvelupisteet on sijoitettu vesistömatkailun kannalta keskeisiin kohteisiin.

Ahvenanmaalla tavoitteena on muun muassa kehittää alueen venesatamien toimintaa yhdessä satamayrittäjien kanssa sekä kannustaa ahvenanmaalaiset mukaan Siisti Biitsi -ohjelmaan ja jalkauttaa ohjelman kummikoulutoiminta paikallisiin kouluihin ja harrastusryhmiin.

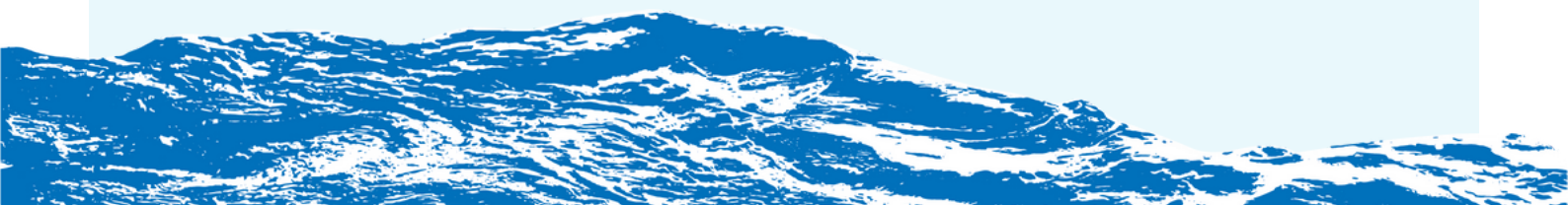
Saaristomeri

Pidä Saaristo Siistinä ry:n Saaristomeren toiminta-alueella on 37 Roope-pistettä ja 17 PSS ry:n imutyhjennysasemaa. Jäteposteissa kerätään sekajätettä ja vaihtelevasti metallia, paperia, kartonkia, lasia, muovia ja biojätettä. Kaikki jäteposteet ovat yhteisiä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa, ja niitä käyttävät veneilijöiden ja retkeilijöiden lisäksi myös saarten vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat. Muita palveluita Roope-pisteissä ovat kuivakäymälät, muutamat astianpesupaikat sekä jäsen sauna ja grillikatos Trunsön saarella.

Saaristomeren huoltoalue on M/S Roope. Aluksen kotisatama, jota Pidä Saaristo Siistinä ry vuokraa Paraisten kaupungilta, on Nauvon Kälidingessä.

Vuoden 2023 jätemäärät Saaristomerellä

- 110 m³ käymäläjätevesiä
- n. 95 tonnia sekajätettä
- 7,54 tonnia metallia
- 8,7 tonnia lasia

Saaristomerén erilliskeräykset

Pidä Saaristo Siistinä ry ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy järjestivät suosituksen käytöstä poistettujen veneiden keräyksen Paraisten ja Kemiönsaaren saaristossa kaudella 2023. Keräykseen annettiin 40 käytöstä poistettua venettä. Keräyksessä kerättiin veneitä saarilta, joille ei ole tie- tai lauttayhteyttä. Käytöstä poistetut lasikuituveneet toimitettiin Kuusakoski Oy:n Hyvinkään toimipisteeseen, jossa niistä valmistetaan raaka-ainetta sementin valmistukseen (KiMuRa-reitti). Nämä veneet on tärkeää saada pois vesistöjen ääreltä, sillä luonnossa hiljalleen rapautuvista lasikuituveneistä irtoaa ympäristölle haitallista muovikuitua ympäristöön ja mereen.

Järjestimme perinteisen Saariston romunkeräyksen M/S Roopella yhteistyössä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa Paraisten ja Naantalín saaristossa 3.–7.7.2023. Keräyksessä otimme vastaan metalliromua, sähkölaitteita ja vaarallisia jätteitä. Lisäksi otimme vastaan rakennus- ja siivousjätettä erikseen ostettaviin suursäkkeihin pakattuina.

Vuonna 2023 viikon kokonaissaalis oli 53 954 kiloa. Verrattuna vuoteen 2022 kasvua on yli 19 prosenttia. Metallijätteen määrä oli 36 004 kiloa, missä on pientä nousua kesään 2022 verrattuna. Lisäksi keräykseen toimitettiin peräti yhdeksän romuautoa. Luku on keräyshistorian ennätystasoa. Vuonna 2022 autoja ei tuotu yhtään. Vaarallisia jätteitä kertyi 2 334 kiloa ja akkuja 1 100 kiloa. Molempien määrä noudatti melko tarkkaan vuoden 2022 tasoa. Rakennus- ja siivousjätteitä kertyi suursäkeissä aiempia vuosia selvästi vähemmän, vajaa 600 kiloa, ja sähkö- ja elektroniikkaromua keskimääräistä vuotta vastaavasti 5 160 kiloa.

Trunsö

Vuokraamme Trunsön saarella Nuottatupa-mökkiä. Mökki on ollut viime vuosina erittäin suosittu, ja myös kaudella 2023 se oli varattuna koko lomakauden ja viikonloppuisin koulujen lomakauden ulkopuolella. Palkkasimme jälleen kesäksi Trunsöhön saariemännän vastaanottamaan mökin vuokralaisia ja huolehtimaan Pidä Saaristo Siistinä ry:n palveluista saarella.

Tapauksia, joihin osallistuimme Saaristomerellä

- M/S Roope vieraili 10.10. Naantalissa Saaristoasiain neuvottelukunnan saaristoseminaarissa

Pohjanlahti

Pohjanlahden toiminta-alue ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta lin Röytästä Kristiinankaupunkiin. Huollettavia Roope-pisteitä alueella on 30. Lars Björkaskärissä on yhdistyksen jäsen sauna. Kauden alussa huoltoaluksena toimi Saimaalta lainassa oleva Roope-Saimaa II, mutta alus ei soveltunut Pohjanlahden olosuhteisiin, ja sinnittelimme väliaikaisella huoltoaluksella. Emme valitettavasti pystyneet hoitamaan muutamia pienempiä kohteita, koska niihin ei vuokra-aluksella päässyt. Erilliset huoltohenkilöt hoitivat muutamia Roope-palvelupisteitä, esimerkiksi lin Röytässä ja Kristiinankaupungissa. Pohjanlahden kohteiden jätehuollossa teemme yhteistyötä paikallisten jätehuoltoyritysten Stormossenin ja Ekoroskin kanssa. Useat jättepisteet ovat myös saarten vapaa-ajan asukkaiden käytössä.

Pohjanlahdella aloitti kesäkuussa myös osa-aikainen aluekoordinaattori.

Jättemäärä pieni Pohjanlahdella. Säkkien kokonaismäärä jäi hieman edellisvuodesta, mikä osittain selittynee väliaikaisella huoltoaluksella, jolla emme pystyneet hoitamaan pienempiä kohteita. Toimimme 887 säkkiä sekajätettä jäteposteista kauden 2023 aikana.

Pohjanlahden vuotuinen erilliskeräys oli jälleen suosittu. Vaasan saaristossa Stormossenin kanssa järjestetyssä keräyksessä vastaanotimme tuttuun tapaan metalli-, sähkö- ja elektroniikkaromua.

Tapahtumia, joihin osallistuimme Pohjanlahdella:

- 27.–28.5. osallistuimme Kokkolassa Vesille – Till Havs -messuille
- 21.9. järjestimme Kokkolassa M/S Jennyllä Pohjanlahden uuden huoltoaluksen varainhankinnan aloitusristeilyn
- 27.10. suoritimme rantaroskaseuranta Villa Elbassa Kokkolassa.
- Jätimme marraskuussa ELY-keskukselle tukihakemuksen Veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden kartoitusta varten

Itäinen Suomenlahti

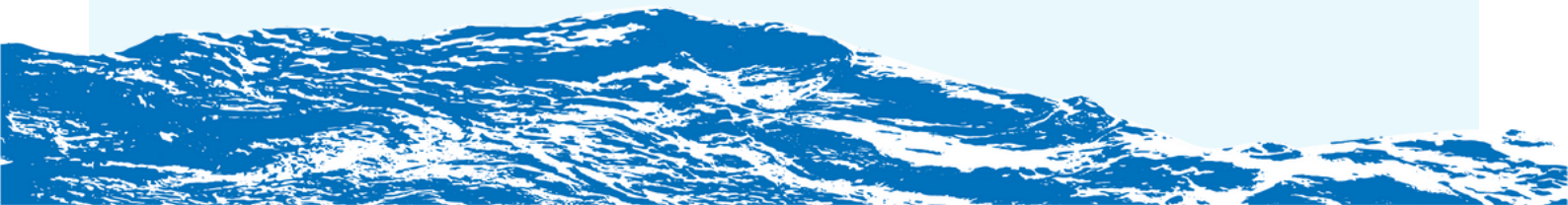
Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on Itäisellä Suomenlahden toiminta-alueella neljä imutyhjennyslaitetta, joiden huollosta ja kunnossapidosta vastaa alueen huoltohenkilö. Lisäksi Pidä Saaristo Siistinä ry huoltaa Kotkan kaupungin omistamia septilaitteita sekä Santion rajavartioaseman septilaitetta, kuivakäymälää ja jätepostia. Alueen huoltoveneeseen XXL Buster Pikku-Roopen hankittiin kaudelle 2023 uusi moottori.

Saimaa

Saimaalla ylläpidämme pääosin Saimaan Virkistysalueyhdistyksen, Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiön sekä kuntien ja kaupunkien omistamia retkisatamia. Vastaamme Saimaalla retkisatamien rakenteiden korjauksista, osin uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Lähes kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita, kuten jäteposteja, laituri, grillikatot/tulipaikka, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

Huoltoalus alueella on M/S Roope-Saimaa, jossa työskentelee aluksen päällikkö ja kansimies. Lisäksi alueella tehdään huoltotöitä pienemmällä veneellä. Huollettavia kohteita Saimaalla on noin 120. Pidä Saaristo Siistinä ry:n huoltohenkilöt uusivat Saimaan Virkistysalueyhdistyksen tilaamana Rokansaaren Umpilammen saunan jätevesijärjestelmän sekä kartoittivat Rokansaaren rakenteiden kunnon.

Saimaalla on kaksi yhdistyksen omistamaa kelluvaa imutyhjennysasemaa, joita huoltaa M/S Roope-Saimaa. Lisäksi Pidä Saaristo Siistinä ry on antanut imutyhjennyslaitteen käyttöön Taipalsaaren kunnalle, jonka huollosta vastaa kunta.

Rokansaaren lomamökkien vuokraus hoidetaan sähköisen Johku-varausjärjestelmän kautta.

Etelä-Karjalan Virkistysalueväiön ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n kaksivuotiselle KOORDI-yhteishankkeelle haettiin puolen vuoden jatkoaika. Hankkeessa teetettiin retkisatamien poijujen ja laitureiden tarkastussukellukset. Lisäksi hankkeessa kokeiltiin kävijälaskureita. Laskentaa täydennettiin arviokäynneillä kohteissa. Hankkeen toteuttaja on Etelä-Karjalan virkistysalueväiö ja Pidä Saaristo Siistinä ry on hankekumppani.

Hyvinvointia Saimaalta -hanke (Saimaan retkisatamien kunnostushanke 2022–2024)

- Vedimme pois vuonna 2022 jätetyn hankehakemuksen rahoittajan ohjeiden mukaisesti. Alkuperäinen hanke jaettiin kahdeksi eri hankkeeksi; kehittämis- ja investointihankkeeksi.
- Jätimme kaksi uutta hakemusta helmikuussa 2023, joita täydensimme pyynnöstä marraskuussa 2023.
- Joulukuussa 2023 vedimme hakemukset pois PSS ry:stä riippumattomista syistä.

AIKU – aineettoman kulttuuriperinnön tallentaminen (valokuva-arkiston digitointi)

- Hankkeessa taltioimme ostopalveluna 2 381 valokuvaa ja 1 070 lehtileikettä digitaaliseen muotoon.
- Hankkeella perustettiin digitaalinen kuvagalleria, johon taltioitiin 1 567 julkaisukelpoista valokuvaa. Galleriassa vieraili vuonna 2023 noin 400 katsojaa. Galleria on avoinna yleisölle elokuuhun 2024 saakka.

Pidä Saaristo Siistinä ry on panostanut vahvasti Saimaan toiminta-alueen kehittämiseen. Tammikuussa 2023 yhdistys osti Savonlinnan kotisataman tontin kaupungilta. Joulukuussa 2023 eduskunnan joululahjarahoista myönnettiin rahoitus kahden kelluvan imutyhjennuslaitteen hankkimiseksi Saimaalle.

Roope-Saimaa II on siirretty Saaristomerelle.

Tapatumia, joihin osallistuimme Saimaalla:

- Kallavesi' -messut Kuopiossa 31.3.–2.4.
- Kevättalkoot Rokansaaressa 4.5.
- Peräkärrikirppis Savonlinna 6.5.
- Siisti Biitsi –kiertue 14.–15.5. (Mikkeli, Hirvensalmi, Kangasniemi, Rantasalmi ja Puumala) yhteistyössä Syken ja Xamkin WaterPlus-hankkeen kanssa.
- Samiedun oppilaiden kanssa siivoustalkoot Jorin satamassa 23.5. ja Siisti Biitsi –talkoot Kyrönniemellä 25.5.
- Kesäkauden avaus Sarviniemessä (Etelä-Karjalan Virkistysalueäitiö), M/S Roope-Saimaalla avoimet ovet sekä Siisti Biitsi -siivous 2.6.
- Avoimet ovet ja kutsuvierastilaisuus M/S Roope-Saimaalla Savonlinnassa 29.8.
- Siisti Biitsi –tapahtumat 19.9. Kalevankankaan koululla ja Mikkelin satamassa yhteistyössä Syken ja Xamkin WaterPlus-hankkeen kanssa. Mikkelin satamassa M/S Roope-Saimaan avoimet ovet.
- Esitys satamien jätehuollosta Etelä-Savon ELY-keskuksen seminaarissa kuntien jätehuoltoviranomaisille 12.10.
- Toiminnan esittelyä Puumalan Lions-klubille 19.10. yhdessä hallituksen jäsenen Veli-Pekka Mannisen kanssa.

Saimaan kausi 2023 lukuina:

- 549 huoltokäyntiä/rantautumista
- 845 kpl 220 litran säkkiä sekajätettä
- ajoimme saariin 156 kuutiota polttopuurankaa
- keräsimme 7 982 litraa pienmetallia (tölkkejä)
- kuivakäymälöissä kului kuiviketta 20 520 litraa ja 305 suurrullaa wc-paperia

Päijänne

Päijänteellä Pidä Saaristo Siistinä ry ylläpitää pääosin Päijänteen Virkistysalueyhdistyksen sekä kuntien omistamia retkisatamia. Vastaamme Järvi-Suomessa retkisatamien rakenteiden korjauksista, osin uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Alueen huoltoalus on M/S Roopetar. Lisäksi teemme alueella huoltotöitä pienemmällä veneellä. Huollettavia kohteita Päijänteellä on noin 20.

Päijänteen kausi 2023 sujui suunnitellusti. Päijänteen Virkistysalueyhdistyksen retkisatamakohteiden viisivuotinen huolto/korjaussuunnitelma päivitettiin ja Virtosaaren saunaan tehtiin korjaussuunnitelma. Polttopuun kulutus on kasvussa. Päijänteen huoltohenkilöt huolsivat kolmea retkisatamaa Puulalla Mikkelin kaupungin tilauksesta. M/S Roopettarella kartoitettiin alukselle tehtäviä kunnostustöitä talvelle 2023.

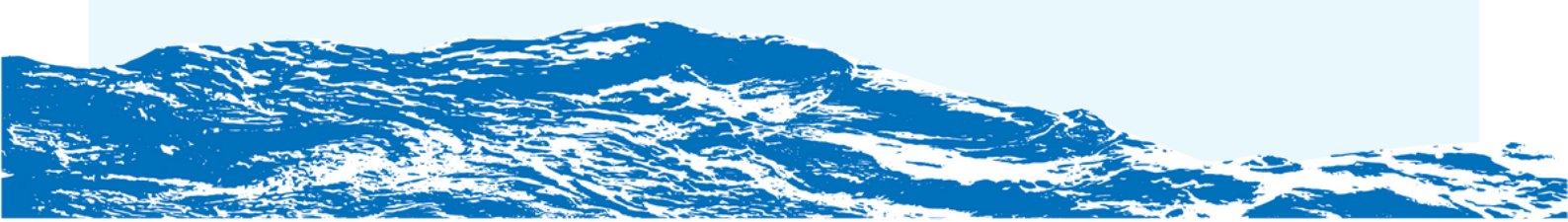
Miehistö teki kauden 2023 aikana töitä myös Saimaalla ja Saaristomerellä tuuraten niiden huoltoalusten miehistöjä.

Tapahtumia, joihin osallistuimme Päijänteellä:

- Yhdyskuntatekniikan messut Jyväskylässä 10.–11.5.
- Uuden Roope-sataman ja veneilykauden avaus Juurikkasaassa 18.5.
- Säynätsalon päiväkotikoulu (Siisti Biitsi –kummikoulu) vierailulla M/S Roopettarella 22.5.
- Markkinateltta Päijännepurjehduksen lähdössä Juurikkasaassa 21.7.
- M/S Roopettarella avoimet ovet ja Siisti Biitsi –siivoustalkoot Säynätsalopäivillä 11.8.
- Peräkonttikirppis Säynätsalon Juurikkasaassa 12.8. yhteistyössä Jyväskylän veneseuran kanssa

Päijänteen kausi 2023 lukuina:

- 93 huoltokäyntiä/rantautumista
- 109 kpl/ 220 litran säkkiä sekajätettä
- ajoimme saariin 64 kuutiota polttopuurankaa
- keräsimme 1 605 litraa pienmetallia (tölkkejä)
- kuivakäymälöissä kului kuiviketta 6 550 litraa ja 67 suurrullaa wc-paperia

Pirkanmaa

Pirkanmaalla Pidä Saaristo Siistinä ry ylläpitää veneilijöiden ja retkeilijöiden käyttöön tarkoitettuja kuivakäymälöitä. Alueella on myös yksi kelluva ja yksi kiinteä imutyhjennyslaite. Huollamme aluetta Buster RS -veneellä, Roopesterilla. Vuonna 2021 alkanut yhteistyö Ekokumppaneiden kanssa jatkui. Myös Yhteistyö Sastamalan kunnan kanssa kahden saarikohteen kuivakäymälähuollosta jatkui. Jatkoimme yhteistyötä Tampereen Satamatoimiston kanssa ja suunnittelimme uusia toiminnan muotoja. Siirsimme Kuhmalahdelta puretun kuivakäymälän Virpisaareen. Ylöjärven kunnan toimeksiannosta rakensimme Romusaaren nokkaan uuden kuivakäymälän ja purimme vanhan pois. Ylöjärven kesälehti julkaisi artikkelin PSS ry:stä ja kansihenkilö Marko Kelokaskesta.

Tapauksia, joihin osallistuimme Pirkanmaalla:

- 26.8. Näsijärven höyrylaivaregatta Tampereella Mustalahden satama-alueella
- 4.10. Kokemäenjoen vesistön veneilyseurojen kommodorikokous
- Viinikanlahden sataman ja soutu- ja melontakeskuksen suunnittelutilaisuus

Ahvenanmaa

Vuonna 2023 Ahvenanmaalle palkattiin paikallinen aluekoordinaattori. Ahvenanmaalla tavoitteena on muun muassa kehittää alueen satamien toimintaa yhdessä satamayrittäjien kanssa sekä kannustaa ahvenanmaalaiset mukaan Siisti Biitsi -ohjelmaan ja jalkauttaa ohjelman kummikoulutoimintaa paikallisiin kouluihin ja harrastusryhmiin. Ensimmäinen toimintavuosi osoitti, että Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on paljon annettavaa Ahvenanmaalla.

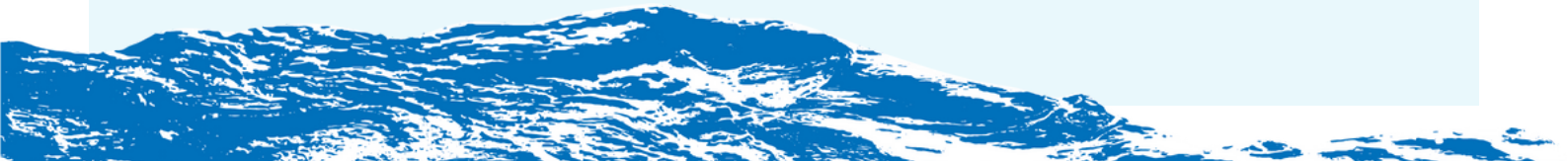
Olemme sitouttaneet vapaaehtoisia keräämään roskia ja raportoimaan niistä meille, ja nyt myös Ahvenanmaalla tehdyt rantojen siivoustalkoot näkyvät Siisti Biitsi -kartalla. Siisti Biitsi -kummikouluohjelmaan liittyi kuusi koulua. Ohjelmaan liittyneet koulut ovat Kökarin peruskoulu, Vårdön peruskoulu, Sundin peruskoulu, Rangsbyn peruskoulu, Strandnäsin koulu ja Getan peruskoulu.

Aloitimme rantaroskaseurannan kartoituksen yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Koska Ahvenanmaa on sijainniltaan ja itsehallinnoltaan ainutlaatuinen, sillä on oma edustaja Nordic Coastal Clean-Up -verkostossa, ja toukokuun alussa Ahvenanmaalla järjestettiin jälleen yhteinen Nordic Coastal Clean-Up Day. Ahvenanmaalla on oma edustaja myös kansainvälisessä Let's do it World -yhteistyössä, ja se järjesti Ahvenanmaalla siivoustalkoot Maailman siivouspäivänä.

Roope-satamastatuksen sai kuusi ahvenanmaalaisista satamaa: Degerby Gästhamn, Lappo Gästhamn, Jumo Gästhamn, MSF Gästhamn, Sjökvarterets Gästhamn ja Gullvivans Gästhamn.

Osallistuimme kesän aikana moniin tapahtumiin, ja hankimme niissä uusia jäseniä.

Håll Skärgården Ren rf Ålandilla on omat Facebook- ja Instagram-tilit, joissa jaamme tärkeää tietoa ja ympäristövinkkejä vain ruotsiksi ahvenanmaalaisille jäsenillemme.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana teimme paljon yhteistyötä ahvenanmaalaisten organisaatioiden ja yritysten kanssa. Vuonna 2023 yhdistys liittyi Bärkraft.ax-verkostoon. Håll Skärgården Ren rf Åland on mukana hyvän vedenlaadun ja luonnon monimuotoisuuden kehitystavoitteita käsittelevässä tiimissä, ja osallistuu lisäksi muiden kehitystavoitteiden toteuttamiseen.

Ahvenanmaan toiminta-alueen ensimmäisen varsinaisen toimintavuoden aikana 85 % kustannuksista koostui henkilökustannuksista, pääasiassa aluekoordinaattorin palkkakustannuksista. Vuonna 2023 yhdistyksellä oli Ahvenanmaalla palkattu aluekoordinaattori, joka on ollut helmikuun alusta lähtien 60 % kokoaikaisessa työsuhteessa. Työntekijä työskentelee etätöyönä omasta kodistaan Ahvenanmaalla. Muut kulut koostuivat pääasiassa työväline-, matka- ja markkinointikuluista.

Tulot koostuivat yhteistyöverkostojemme myöntämästä hankerahoituksesta ja Roope-satamien maksuista. 2023 käynnistyi yhteistyömme Ålandhotelsin kanssa. Ålandhotels tarjoaa vierailleen mahdollisuuden luopua päivittäisestä siivouksesta oleskelunsa aikana. Jokaisesta huoneesta, jossa vieraat luopuvat siivouksesta, Ålandhotels lahjoittaa yhden euron Håll Skärgården Ren Åland rf:lle. Toivomme, että tästä tulee pitkäaikainen yhteistyö, jossa voimme yhdessä vaikuttaa Ahvenanmaan saariston vaalimiseen ja vesistöjen puhtaana pitämiseen.

Tapauksia, joihin osallistuimme Ahvenanmaalla 2023:

- Föreningskalaset
- Miljödagen
- Ålandsdagen i skolor
- Emmaus vårfest
- Sjöfartens dag
- Föglöveckan
- PokerRun Åland
- Rockoff
- Åland Sea Jazz
- Kökarveckan

Muut alueet

Pidä Saaristo Siistinä ry omistaa kelluvan ponttonimallisen imutyhjennyslaitteen Tammisaaren Byxholmenissa ja kustantaa sen huollon. Lisäksi yhdistys sijoitti vuonna 2022 vastaavanlaisen imutyhjennyslaitteen Espoon Käärmeasaaren edustalle. Sen huollosta vastaa Helsingin kaupunki.

Projektit

Ympäristöprojektit ovat keskeinen osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintaa, ja ne tukevat tavoitteitamme ja strategiaamme. Monipuolisten projektien avulla edistämme vesistöjen vastuullista virkistyskäyttöä sekä etsimme ratkaisuja vesistöjen roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen. Osallistumme eritasoisin projekteihin kansallisesti ja kansainvälisesti, ja yhteistyökumppaneina projekteissa on muun muassa tutkimuslaitoksia, yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityishenkilöitä.

Ympäristöprojektien avulla pyrimme kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuiksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Projektien avulla on myös mahdollista pureutua yksittäisten vesistöjen ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Painopistealueitamme ovat muun muassa ravinteiden kierto ja kestävä vesistömatkailu.

PSS ry:n projektit vuonna 2023

Vuonna 2023 projektitiimi työsti uusia projekteja niin roskaantumiseen kuin rehevöitymiseen liittyen ja kartoitti partnereita uusiin ympäristöteemoihin liittyen.

Eco-Ship

Eco-Ship-hanke alkoi joulukuussa 2021. PSS ry järjesti yhdessä Gdansk Sport Centerin ja Klaipeda Universityn kanssa Eco-Ship-koulutuksen, jonka tarkoituksena oli tarjota 15–29-vuotiaille nuorille mahdollisuus kouluttautua veneilyn ympäristötoimijoiksi.

Koulutuksen jälkeen osallistujat saivat pätevyyden toimia veneilyn ympäristöasiantuntijana (Environmental Officer) ja sen myötä he voivat jakaa ympäristötietoutta esimerkiksi omissa seuroissaan. Koulutus tarjosi osallistujille ikimuistoisen mahdollisuuden kehittyä purjeveneen miehistön jäsenenä sekä monipuolistaa käytännön kautta ympäristöosaamistaan Itämereen ja veneilyyn liittyvien aiheiden parissa.

Purjehduskoulutusten kokemusten perusteella kehitettiin konsepti, joka mahdollistaa uusien nuorten ympäristötoimijoiden koulutuksen. Purjehdusten opetukset perustuivat hankkeessa kirjoitettuun Baltic Sailor Catalogiin, joka sisältää veneilyyn liittyvää ympäristötietoa ja työpajoja aiheiden oppimisen tueksi. Opas löytyy myös verkkosivuiltamme. Baltic Sailor Catalogista ja purjehtijoiden kokemuksista matkalta järjestettiin konferenssi Turun Forum Marinumissa 15.6. Projekti päättyi ja viimeinen tapaaminen projektin partnereiden kanssa tapahtui Gdanskissa marraskuussa.

Re:Fish

Re:Fish on Interreg Central Baltic -projekti, jossa keskitytään vapaa-ajan kalastukseen liittyvän roskan ja roskaantumisen ehkäisemiseen. Hankkeen päätavoite on poistaa Itämeren rannikkoalueilta hylättyjä ja kadonneita vapaa-ajan kalastusvälineitä, esimerkiksi haamuverkkoja, katiskoja, vieheitä ja uistimia. Lisäksi hanke vastaa SUP-muovidirektiivin luomaan tarpeeseen pyrkiessään luomaan pohjaa kierrätysverkostolle vapaa-ajan kalastustoimintaan liittyvien tuottajien, jälleenmyyjien, käyttäjien ja kierrätystoimijoiden välille.

Hanke alkoi keväällä 2023, ja ensimmäinen tapaaminen partnereiden kanssa oli Helsingissä toukokuussa. Sen jälkeen olemme tutustuneet sidosryhmien kanssa Ruotsissa olevaan Sotenäsin merelliseen kierrätyskeskukseen, missä kalastusvälineitä on kierrätetty jo vuodesta 2018. Suomessa Pidä Saaristo Siistinä ry:n lisäksi Suomen ympäristökeskus on hankkeessa partnerina.

NURSECOAST-II

NURSECOAST-II on Interreg Baltic Sea Region -projekti, jonka tarkoitus on parantaa Itämeren rannikon alle 2 000 asukkaalle mitoitettujen jätevedenkäsittelylaitosten toimintaa, jotta näistä kohteista Itämereen ei valuisi ravinteita, jotka ovat osallisena Itämeren rehevöitymiseen. Ongelman aiheuttaa turistikauden suuri kuormitus sekä toisaalta turistikauden ulkopuolinen liian alhainen käyttöaste. NURSECOAST-II -hankkeella on kuusi eri pilottia neljässä partnerimaassa, joissa fosforin ja typen postamista kokeillaan eri menetelmillä. Projekti alkoi keväällä 2023 ja ensimmäinen partnerikokous pidettiin Inkoon Barösundissa toukokuussa. Toinen tapaaminen oli lokakuussa Tanskassa.

Rantaroskamonitorointi

Rantaroskamonitorointi on tärkeä osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n vesistöjen roskaantumista ehkäisevää työtä. Keräämme rantojen roska-monitoroinnilla vertailukelpoista ja säännönmukaista tietoa Suomen rannikon meriroskatilanteesta. Teemme seurannat 14 rannalla kolmesti vuodessa. Seurattavat rannat on määritelty niiden käyttöasteen ja sijainnin mukaan. Rantatyyppit ovat urbaani, periurbaani ja luonnontilainen ranta.

Monissa kohteissa seurannoista vastaavat vapaaehtoiset ryhmät tai henkilöt. Pidä Saaristo Siistinä ry koordinoi vapaaehtoisryhmien työtä, suorittaa seurantoja omilla kohteillaan sekä koostaa tuloksista raportin Suomen ympäristökeskukselle.

Vuonna 2023 ELY-keskus järjesti Rantaroskaseurannan toteutuksesta tarjouskilpailun. PSS ry voitti tarjouskilpailun ja jatkaa seurannan toteutusta normaalisti vuosina 2023–2025.

Vuonna 2022 aloitettu rantaroskaseurannan pilotointi Järvi-Suomessa jatkui aiempien kahden rannan lisäksi myös uudella rannalla Asikkalassa. Rantaroskaseuranta jatkuu yhteistyössä Asikkalan luonnonystävien kanssa. Haluamme kattavamman kuvan roskaantumisesta kaikilla toiminta-alueillamme, ja siksi omin voimin tehtävä pilotointi Järvi-Suomessa on meille tärkeää. Jatkammekin rantaroskaseuranta Järvi-Suomessa myös tulevaisuudessa.

PlastLIFE

Osallistumme laajaan kansalliseen yhteistyöhankkeeseen, jossa edistetään muovien kiertotaloutta kuluvan vuosikymmenen aikana ja jonka tavoitteena on kestävä muovien kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä. Hanke kuuluu EU:n LIFE-ohjelmaan ja sen kokonaisbudjetti on noin 20 miljoonaa euroa. Hankekonsortioon kuuluu 17 eri toimijaa.

Seitsenvuotinen hanke käynnistyi joulukuussa 2022 ja jatkuu vuoteen 2029. Vuosi 2023 oli siis hankkeen ensimmäinen varsinainen toimintavuosi.

Pidä Saaristo Siistinä ry osallistuu hankkeeseen kolmella toimenpiteellä, jotka ovat Mahanpuruja muovista -kampanja, Siisti Biitsi ja Siisti Biitsi -kummikouluohjelma.

Mahanpuruja muovista -kampanja

Mahanpuruja muovista -kampanja järjestettiin jo viidettä kertaa, ja katukaivoja merkittiin värikkäillä kalakuvilla yhteensä 15 kaupungissa ympäri Suomen 21.8.–3.9.2023. Mukana kampanjassa olivat Helsingin seudun ympäristöpalveluiden eli HSY:n kautta Espoo, Helsinki, Vantaa ja Kauniainen. Lisäksi kampanjaan osallistuivat Kemi, Joensuu, Lahti, Oulu, Parainen, Pori, Rauma, Riihimäki, Salo, Tampere ja Turku.

Osa kaupungeista kampanjoi yhteisen kampanja-ajan ulkopuolella, jotta ne pystyivät liittämään kampanjan paikallisiin tapahtumiinsa ja saamaan siten kampanjalle suuremman näkyvyyden. Kemissä ja Raumalla kampanja toteutettiin jo heinäkuussa, jotta kampanja näkyisi kaupungin suurien kesätapahtumien aikana. Pori puolestaan toteutti kampanjaa vuoden 2022 tapaan alueen koululaisten suunnittelemissa tarroilla, joihin haettiin inspiraatiota Mahanpuruja muovista -kampanjan kaloista ja ydinviestistä.

Näyttävästi tarroitetujen kaivonkansien lisäksi kaupunkien somekanavissa saattoi kampanjan ajan bongata animaatiovideon, jossa kala hotkaisee kitaansa tupakantumpin luullessaan sitä ruoaksi ja sylkää sen pois.

Mahanpuruja muovista on vuodesta 2023 alkaen ollut osa kansallista laajaa PlastLIFE-hanketta, jonka tavoitteena on muovien kestävä kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä.

Siisti Biitsi

Siisti Biitsi on Pidä Saaristo Siistinä ry:n kaikille kansalaisille suunnattu rantojen siivoustalkoo-ohjelma. Siisti Biitsin pyrkimyksenä on herättää kiinnostusta rantojen roskaisuustilanteeseen, ja haluamme tarjota ohjelman avulla matalan kynnyksen keinon tehdä yksinkertaisia ympäristötekoja. Siisti Biitsin tarkoituksena on rantojen siivoamisen lisäksi kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja tehdä ympäristökasvatustyötä esimerkiksi luentojen, kouluvierailujen ja sosiaalisen median kautta.

Vuosi 2023 oli Siisti Biitsin kymmenes toimintavuosi ja juhlimme sitä muun muassa viestintäkampanjan merkeissä. Kampanja toteutettiin yhdessä turkulaisen viestintätoimisto Å Communicationsin kanssa ja juhlavuoden kampanjakasvona nähtiin Katja Ståhl.

Siisti Biitsin nimissä järjestettyjä siivoustalkoita ilmoitettiin vuonna 2023 197 kappaletta, joista 136 tapahtumaa myös raportoi talkoiden aikana kerätyt roskat. Siisti Biitsi -mobiilisovellusta käytettiin aiempaa enemmän sekä talkoiden luomiseen että roskien raportointiin.

Vuonna 2023 suurin yksittäinen roskakategoria oli jälleen tupakantumpit (48 477). Toiseksi suurin kategoria oli totutusti muovi (23 708) ja kolmantena oli jälleen paperi ja pahvi (12 674). Talkoiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden, mutta roskien määrä siivousta kohden pieneni verrattuna vuoteen 2022 ollen keskimäärin 776 roskaa siivousta kohden.

Siisti Biitsin tiimi osallistui tuttuun tapaan erilaisiin tapahtumiin ja kampanjoihin myös vuonna 2023 ja panostusta Järvi-Suomeen kasvatettiin. Siisti Biitsi järjesti kevään ja syksyn aikana useita siivoustapahtumia viidellä eri paikkakunnalla Etelä-Savon alueella yhdessä Syken ja Xamkin kanssa osana WaterPlus-hanketta. Taffel panosti suuresti Siisti Biitsi -ohjelmaan vaikuttajayhteistyön kautta värväämällä viisi eri kohderyhmiin vetoavaa vaikuttajaa järjestämään omat rantasiivoustalkoonsa ja tekemään niistä sosiaalisen median julkaisuja. Myös Helsingin kaupunki otti Siisti Biitsi -ohjelman osaksi kaupungin julkisille rannoille palkattujen kesätyöntekijöiden toimenkuvaa.

Järjestimme yksittäisiä siivoustapahtumia jälleen muun muassa Kesärauha-festivaalin, Ruisrockin ja Finlandia-talon kanssa. Järjestimme yhteistalkoot WWF:n kanssa yhdistämällä WWF:n Rankku-hanketta ja Siisti Biitsi -ohjelmaa.

Siisti Biitsi -kummikouluohjelma

Vuonna 2023 palkkasimme Järvi-Suomeen kummikoulukoordinaattorin vahvistamaan alueellista toimintaa. Uuden kummikoulukoordinaattorin myötä pystyimme nyt tavoittamaan aikaisempiin vuosiin verrattuna entistä enemmän uusia kouluja ja ryhmiä. Kummikoulujen määrä kasvoi 19 uudella kummikoululla ja vuoden 2023 lopussa kummikouluohjelmaan oli ilmoittautunut jo 57 kummikoulua. Tällä hetkellä pohjoisin kummikoulumme sijaitsee Rovaniemellä ja eteläisin Hangossa.

Vuonna 2023 järjestimme useita etä- ja lähioppitunteja kummikouluillemme ja kävimme siivoamassa koulujen kanssa erilaisia vesistökohteita. Loimme myös uusia verkostoja ympäristökasvatusalan eri toimijoiden kanssa, sekä järjestimme tapahtumia osana Siisti Biitsi -toimintaa.

Siisti Biitsi -kummikouluohjelma osallistui Baltic Sea Action Groupin, Suomen ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen kanssa neljättä kertaa järjestettävään lapsille tarkoitettuun Itämeriseikkailuun Korkeasaassa 31.8.2023. Itämeriseikkailu oli osa kansallista Itämeripäivää ja tehtäväpisteellämme opittiin mm. roskaantumisen vaikutuksista Itämereen. Siisti Biitsin tehtäväpisteellä Korkeasaassa vieraili päivän aikana noin 240 perusopetuksen oppilasta (10 luokkaa).

Olimme mukana myös keväällä 2023 järjestettyjen Helsingin venemessujen koululaiskierröksissä. Ennakoon ilmoittautuneet luokat kiersivät messuilla eri pisteitä ja PSS ry:n rastilla he pääsivät toteuttamaan osana ohjelmaa kolme erilaista vesistöihin ja roskaantumiseen liittyvää tehtävää.

Siisti Biitsi ja pohjoismainen yhteistyö

PSS ry:n ja muiden pohjoismaisten sisarjärjestöjen Nordic Coastal Clean-Up -verkosto jatkoi toimintaansa jo seitsemättä vuotta vuonna 2023 ja yhteinen Nordic Coastal Clean-Up Day päätettiin vapauttaa kullekin maalle parhaiten sopivaan ajankohtaan. Niinpä yhden päivän sijasta siivouspäiviä oli useita, mutta Suomen siivouspäivä oli aiempien vuosien tapaan toukokuun ensimmäinen lauantai. Verkosto pääsi kokoontumaan fyysisesti välivuoden jälkeen Kööpenhaminassa ja toimintaa ja tiedon vaihtoa jatkettiin myös kuukausittaisissa etäpalaverissa.

Nordic Coastal Clean-Up -verkostoon osallistuivat jälleen kaikki Pohjoismaat. Vuonna 2023 ryhmään kuuluivat Pidä Saaristo Siistinä ry (Suomi ja Ahvenanmaa), Håll Sverige Rent (Ruotsi), Hold Norge Rent (Norja), Hold Danmark Rent (Tanska), Ringrás (Färsaaret), World Wide Friends (Islanti), CSR (Grönlanti).

Roope-satamaohjelma

Roope-satamaohjelma on suomalaisille venesatamille tarkoitettu ympäristöohjelma. Roope-satamaohjelman tavoitteena on kehittää kaiken kokoisia venesatamia erityisesti ympäristönäkökulmat ja turvallisuusasiat huomioiden. Samalla ohjataan venesatamien käyttäjiä ympäristöystävälliseen toimintaan. Ohjelman taustalla on Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa.

Vuonna 2023 Roope-satamaohjelmassa oli mukana yhteensä 66 satamaa. Roope-satamaohjelma laajeni Ahvenanmaalle, ja mukana on nyt 6 ahvenanmaalaista satamaa. Ohjelmamaksu satamille vuonna 2023 oli 150 euroa ja hintaan sisältyi Roope-satamalippu. Lisäksi satamat saivat diplomin ja kotisivuilleen Roope-satama-bannerin merkiksi ohjelmassa mukanaolosta. Useisiin Roope-satamiin tehtiin opastuskäyntejä.

Roope-satamaohjelma on hyväksytty yhdeksi laatujärjestelmäksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Viestintä

Pidä Saaristo Siistinä ry:n viestintäyksikkö vastaa yhdistyksen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä ja markkinoinnista. Viestintäyksikössä työskenteli vuonna 2023 viestintäpäällikkö ja kolme viestinnän asiantuntijaa. Lisäksi yksikköä täydensivät yhdistyksen jäsenvastaava ja varainhankintapäällikkö.

Viestinnän tehtävänä on tukea yhdistyksen strategian toteutumista ja ympäristökasvatustyötä, lisätä yhdistyksen jäsenmäärää, sitouttaa nykyisiä jäseniä sekä lisätä Pidä Saaristo Siistinä ry:n tunnettua valtakunnallisesti. Viestintäyksikkö myös vaalii yhdistyksen brändiä ja mainetta.

PSS ry:n viestintäyksikkö tekee mediaviestintää sekä tukee yritys yhteistyötä ja varainhankintaa. Viestintä vastaa myös kaikesta ostetusta mediatilasta ja järjestää tapahtumia sekä seminaareja.

Viestimme kohdennetusti ja monikanavaisesti unohtamatta uusien kohderyhmien tavoittamista. Viestimme luotettavasti, läpinäkyvästi, ajantasaisesti ja selkeästi yhdistyksen toiminnasta sekä vesistöjen ympäristöasioista. Teemme kaiken viestintämateriaalin suomeksi ja ruotsiksi ja joissakin tapauksissa myös muilla kielillä.

Ulkoisen viestinnän kanavia ovat muun muassa sosiaalinen media (Facebook, Instagram, LinkedIn ja YouTube), verkkosivut, mobiilystävällinen Roope-kartta, Siisti Biitsi -ohjelman verkkosivut, Siisti Biitsi -sovellus, sähköinen uutiskirje sekä jäsenkirje, lehdistötiedotteet, esitteet, kerran vuodessa ilmestyvä Roope-lehti sekä näkyvyys Roope-palvelupisteissä ja Roope-satamissa.

Viestintämme kohderyhmiä ovat yhdistyksen jäsenten, yhteistyökumppaneiden ja lahjoittajien lisäksi kaikki vesilläliikkujat ja vesistöjen hyvinvoinnista kiinnostuneet kansalaiset.

Vuoden 2023 viestinnän tavoitteena oli muun muassa kehittää ja kohdentaa viestintäämme erityisesti nykyisille ja potentiaalisille jäsenille ja tukijoillemme. Toimenpiteinä uusimme yhdistyksen verkkosivut kesäkuussa ja kirkastimme sähköisen jäsenkirjeen ja uutiskirjeen sekä sosiaalisen median konsepteja.

Yhdistyksen vuosittaisten ympäristökasvatukseen, -projekteihin ja -huoltotyöhön liittyvien aiheiden lisäksi vuoden 2023 tärkeimmät teemat viestinnässä olivat Siisti Biitsi -ohjelman 10-vuotisjuhlavuosi, yhdistyksen toiminnan käynnistäminen Ahvenanmaalla, yhdistyksen vaaliteemat eduskuntavaaleissa äänestäville, hulevesikaivojen rooli vesistöjen roskaantumisessa sekä nelikantayhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä laadittu Vastuullisesti vesillä -kampanja.

Tapahtumat ja seminaarit

Vuonna 2023 olimme mukana yli 20 tapahtumassa ympäri Suomen kohtaamassa ja vaikuttamassa tuhansien ihmisten parissa. Jaoimme tietoa kestävästä vesillä liikkumisesta, vesistöjen tilasta ja ympäristövinkkejä messuilla, festivaaleilla, erilaisissa kesä- ja veneilytapahtumissa, seminaareissa sekä useassa Itämeripäivän tempauksessa. Helsingin Vene 23 Båt -messuilla olimme messujen hyväntekeväisyyskumppani. Tapahtumien myötä myös suosittu taskutuhkiksemme tavoittivat tuhansia uusia käyttäjiä ja muistuttivat tupakantumppien haitoista luonnossa.

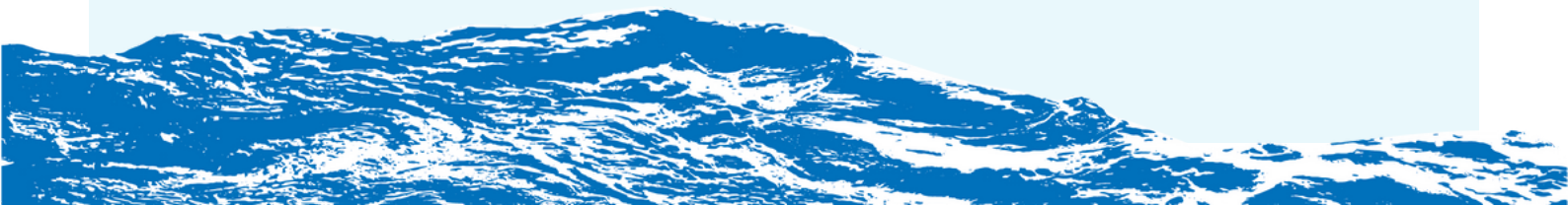
Keväällä 2023 yhdistys järjesti venesatamien pitäjille suunnatun vuosittaisen Satamawebinaarin. Aiheina olivat muun muassa merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset ja jätehuoltoasiat huvivenesatamien kannalta, antifouling-maaleihin liittyvät rajoitukset, satamien aktivointia Siisti Biitsi -juhlavuoteen sekä satamaesittelyjä. Osallistujia oli linjoilla noin 70.

Kesäkuussa järjestimme Turussa maksuttoman Eco-Ship-konferenssin, joka esitteli Eco-Ship-hankkeen toteutusta ja kokemuksia ympäristöystävällisen veneilyn perusteiden opettamisesta nuorille.

Pintaroskaa keräävä roskienkeruuneemme Roska-Roope kiersi kesän aikana yli kymmenessä tapahtumassa aina Turun Ruisrockista Secto Rally Finland -tapahtumaan Jyväskylään. Aurinkosähköllä kulkeva menopeli herätti tapahtumakansan huomion ja keräsi vesistöihin karanneet tölkit, pullot ja muut roskat kyytiinsä. Aluksella suoritettiin myös näytteiden keräämistä Syken kanssa länsirannikon kohteista Turusta Ouluun osana Suomen meriroskan velvoiteseurantaa.

Vuoden 2023 tapahtumia:

- PSS ry:n Satamawebinaari 22.3.
- PSS ry:n vuosikokous Mikkelissä 13.4.
- Vastuullisen veneilijän webinaari yhteistyössä Skipperin kanssa 17.5.
- Kesärauha-festivaali 16.–18.6.
- Musik vid Havet –tapahtuman aikana 10.6. järjestetty keskustelutilaisuus Inkoossa
- Eco-Ship-konferenssi Turussa, Forum Marinumissa 15.6.

- Clean Europe Network seminaari Brysselissä EU:n komissiossa, Pidä Saaristo Siistinä ry:n yhteinen puheenvuoro Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa saaristoalueiden jätehuollosta 20.6.
- SuomiAreena Pori 27.–29.6. (Yhteinen keskustelutilaisuus PSS ry, Meripelastus, SPV, SUH sekä Finnboat 28.6.)
- Provinssirock 29.6.–1.7.
- Ruisrock 7.–9.7. Turku
- Pori Jazz 10.–12.7.
- Itämeripäivä Helsinki ja Turku 31.8.
- Kemin Hinku-päivät 12.10.

Roska-Roope kävi näissä tapahtumissa:

- Kesärauha-festivaali 16.–18.6.
- Helsinki-päivä 12.6.
- SuomiAreena Pori 27.–29.6.
- Ruisrock 7.–9.7.
- SuomiPop-festivaali Jyväskylä 15.–16.7.
- Tammerfest Tampere 20.–22.7.
- Down By The Laituri 26. ja 28.7.
- Unikeon päivä Naantali 27.7.
- Turku Sea Jazz 29.7.
- Secto Rally Finland Jyväskylä 3.–5.8.
- Salt Fest Loviisa 6.8.
- Flow Festival Helsinki 11.–14.8.
- Aurasoudut Turku 15.8.
- Posankka Race 19.9.

Viestintä Järvi-Suomessa

Vuonna 2021 aloittanut Järvi-Suomen viestinnän asiantuntija vakiinnutti tunnettuuttamme Järvi-Suomessa. Päijänteen ja Saimaan Facebook-kanavissa julkaistiin ajankohtaisia kuulumisia retkisatamien huoltotoimista. Järvi-Suomesta tuotettiin myös julkaisuja Pidä Saaristo Siistinä ry:n päätileille eri somekanavissa.

Järvi-Suomen viestinnän asiantuntija valmistui 2023 toukokuussa oppisopimuksella Media-alan ammattitutkintoon nimikkeellä valokuvaaja. Kesällä 2023 kuvattiin jälleen viestinnän tarpeisiin kuvia Järvi-Suomesta. Kuvamateriaalia on käytetty mediatiedotteissa, sosiaalisen median julkaisuissa ja verkkosivuilla.

Viestinnän lukuja vuodelta 2023:

- 29 047 sosiaalisen median seuraajaa
- 24 lähetettyä mediakutsua/tiedotetta
- noin 39 500 kävijää verkkosivuilla datajaksolla 10.7.-31.12.2023 (uudet sivut avattu 16.6.2023, analytiikka 10.7.2023 alkaen)

Varainhankinta

Yritysyhteistyö on merkittävä osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n taloutta ja toimintaa. Solmimme pitkäaikaisia, strategisia kumppanuuksia sopivien yhteistyötahojen kanssa, mutta yhteistyö voidaan solmia myös lyhyemmälle ajalle. Meille on tärkeää, että yhteistyö hyödyttää kumpaakin osapuolta. Pidä Saaristo Siistinä ry:n yhteistyökumppanina yritys voi kantaa ympäristövastuuta vesiympäristön puolesta ja viestiä siitä sisäisesti työntekijöilleen, asiakkailleen ja muille kumppaneilleen. PSS ry:llä on kolmen tasoista yrityskumppaneita: pääyhteistyökumppaneita, yhteistyökumppaneita ja kannatusyrityksiä. Rahallisen tuen lisäksi yrityskumppanuus voi koostua muun muassa pro bono -työstä tai in kind -tuesta. Teemme myös tuoteyhteistyötä, jolloin yritys voi lahjoittaa PSS ry:lle osuuden tietyn tuotteen myynnistä.

Yksityishenkilöt voivat tehdä kerta- tai kuukausilahjoituksen yhdistyksen toimintaan lahjoitussivuston kautta. Lahjoituksen voi kohdistaa jollekin maantieteelliselle toimialueellemme tai esimerkiksi ympäristökasvatukseen ja se voidaan maksaa suoraan tilille tai MobilePay-sovelluksen kautta. Verkkosivuillamme kerromme myös mahdollisuudesta järjestää muisto- tai merkkipäiväkeräys, Facebook-varainkeruukampanja tai muistaa yhdistystämme testamentissa. Tuorein varainhankintakampanjamme kohdistuu Pohjanlahdelle uuden huoltoaluksen hankintaan. Kampanjaan on mahdollisuus osallistua lahjoitussivuston kautta, minkä lisäksi olemme tehneet syksystä 2023 alkaen aktiivista varainhankintaa järjestämällä muun muassa paikallisille yrityksille suunnatun hankkeen esittelytilaisuuden.

Posanka Race

Turun virallisena kaupunkieläimenä tunnetun Posankan ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n yhteinen varainkeruutapahtuma Posanka Race järjestettiin jo kolmatta kertaa osana Turun päivän ohjelmistoa 17.9.2023. Kylpyposankkoja oli adoptoitavissa 4 000 kappaletta, ja adoptointi tapahtui vuoden 2022 tapaan tapahtuman omilla verkkosivuilla osoitteessa posankkarace.fi.

Tapahtuma keräsi valtavan määrän katsojia Aurajoen rannoille ja ennätyselliset 24 490 euroa lahjoituksia. Vuonna 2023 lahjoitukset kohdennettiin Siisti Biitsi -ohjelmalle. Tapahtuman juonsi hiljattain Turkuun muuttanut juontaja ja vaikuttaja Mona Bling.

Posankka Race on PSS ry:n ja Posankan yhteinen kunnianosoitus Aurajoelle ja kotimerellemme Itämerelle. Tapahtumalla haluamme kiinnittää kaupunkilaisten huomion vesistöjen roskaantumiseen ja kerätä varoja Itämeren roskaantumista vastaan. Vuonna 2023 Posankka Racen mahdollistivat Posankka-tuotteista vastaava Bokem, Turku Center, DB Schenker, Turun kaupunki, Varsinais-Suomen pelastuslaitos sekä tapahtuman juontaja Mona Bling.

Jouluna oli tuttuun tapaan mahdollista ostaa PSS ry:n paperisia ja sähköisiä joulukortteja ja näin tukea yhdistyksen konkreettista työtä. Yritysten joululahjoituskampanjassa tarjolla oli neljä eri tuen tasoa.

Päyhteistyökumppanit 2023

BEWESHIP

CLIMECON

DB SCENKER

Helvar

Kappahl

KONGSBERG

MAKIA
EST.2001 — HELSINKI

OceanSpirit.fi

**OTAVA
MEDIA**

Rapala®

SARLIN

 PARTIOAITTA

KARTANON
SAARISTON KASVATTI

**TURKU
ENERGIA**

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

VIKING LINE

ÅLANDSBANKEN

Yhteistyökumppanit 2023

dataTAITO

Finnlines
a Grimaldi Group company ==

HIDEX

KESÄRAUHA

LYYTI

MOLOK

**PAU
HAUS**

RUISROCK

